

**Bryssel den 1 juli 2025
(OR. en)**

10987/25

**ECOFIN 916
UEM 370
SOC 483
EMPL 340
COMPET 664
ENV 633
EDUC 307
ENER 331
JAI 952
GENDER 160
JEUN 191
SAN 417
EIB
*ECB***

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	RÅDETS REKOMMENDATION om Finlands ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har granskats och godkänts av olika rådskommittéer, som har slutbehandlats av ekonomiska och finansiella kommittén och som grundas på kommissionens förslag COM(2025) 226 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

om Finlands ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97¹, särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

¹ EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj/swe>.

av följande skäl:

Allmänna överväganden

- (1) I förordning (EU) 2024/1263, som trädde i kraft den 30 april 2024, anges målen för den ekonomiska styrningen som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser och en hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar, samt till att förebygga alltför stora offentliga underskott. Enligt den förordningen ska rådet och kommissionen genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som fastställs i EUF-fördraget. Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformningen och övervakningen av genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna. Förordningen främjar också nationellt ägarskap för finanspolitiken och betonar dess medelfristiga inriktning, i kombination med en effektivare och mer enhetlig efterlevnadskontroll. Varje medlemsstat måste till rådet och kommissionen lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan som innehåller dess åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och som omfattar en period på fyra eller fem år, beroende på den nationella valperiodens längd. Nettoutgiftsbanan² i dessa planer måste överensstämma med kraven i förordningen, däribland kraven på att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 % av bruttonationalprodukten (BNP) och att det offentliga underskottet minskas eller hålls kvar under fördragets referensvärde på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordningen får anpassningsperioden förlängas med upp till tre år.

² Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263. *nettoutgifter*: offentliga utgifter efter avdrag för ränteutgifter, diskretionära åtgärder på inkomstsidan, utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, konjunkturbedoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

- (2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241³, genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med prioriteringarna för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken gynnar faciliteten den ekonomiska och sociala återhämtningen och driver på hållbara reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.
- (3) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435⁴ (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta bidrar till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringsskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Finland har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella plan för återhämtning och resiliens för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj>).

- (4) Den 27 maj 2021 lämnade Finland in sin nationella plan för återhämtning och resiliens till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i den förordningen bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V. Den 29 oktober 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Finlands återhämtnings- och resiliensplan⁵, som ändrades den 8 december 2023 enligt artikel 18.2 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd samt för att inkludera REPowerEU-kapitlet⁶. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 om att Finland på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmål och mål ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt måste delmål och mål för samma reform eller investering som tidigare uppnåtts förbli uppnådda.
- (5) Den 21 januari 2025 antog rådet, på kommissionens rekommendation, en rekommendation om godkännande av Finlands nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan⁷. Planen, som omfattar perioden 2025–2028, lämnades in i enlighet med artikel 11 och artikel 36.1 a i förordning (EU) 2024/1263. Den visar en finanspolitisk anpassning över sju år.

⁵ Rådets genomförandebeslut av den 29 oktober 2021 om godkännande av bedömningen av Finlands återhämtnings- och resiliensplan (ST 12524/2021).

⁶ Rådets genomförandebeslut av den 8 december 2023 om ändring av genomförandebeslutet av den 29 oktober 2021 om godkännande av bedömningen av Finlands återhämtnings- och resiliensplan (ST 15836/2023).

⁷ Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Finlands nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C/2025/656, 10.2.2025).

- (6) Den 26 november 2024 antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2025 för Finland. Samma dag antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, 2025 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Finland inte var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet och ett förslag till 2025 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet⁸ den 13 maj 2025 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 10 mars 2025.

⁸ Rådets rekommendation av den 13 maj 2025 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj>).

- (7) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, en strategisk ram som syftar till att stärka EU:s globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen identifieras de tre förutsättningarna för hållbar ekonomisk tillväxt: i) innovation, ii) utfasning av fossila bränslen och konkurrenskraft, och iii) säkerhet. För att överbrygga innovationsgapet strävar EU efter att främja industriell innovation, stödja startupföretags tillväxt genom initiativ som EU:s strategi för startupföretag och expanderande företag och främja införandet av avancerad teknik som artificiell intelligens och kvantdatorteknik. I strävan efter en grönare ekonomi har kommissionen utarbetat en omfattande handlingsplan för överkomliga energipriser och en giv för en ren industri som säkerställer att övergången till ren energi förblir kostnadseffektiv, konkurrenskraftsfrämjande, särskilt för energiintensiva sektorer, samt driver på tillväxten. För att minska alltför stora beroenden och öka säkerheten har unionen åtagit sig att stärka de globala handelspartnerskapen, diversifiera leveranskedjorna och säkra tillgången till kritiska råvaror och rena energikällor. Dessa prioriteringar stöds av övergripande möjliggörande faktorer, nämligen förenkling av lagstiftningen, fördjupning av den inre marknaden, finansiering av konkurrenskraft och en spar- och investeringsunion, främjande av kompetens och arbetstillfällen av hög kvalitet samt bättre samordning av EU:s politik. Konkurrenskraftskompassen är anpassad till den europeiska planeringsterminen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med kommissionens strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.

- (8) Under 2025 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av planerna för återhämtning och resiliens är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. Dessa landsspecifika rekommendationer är lika relevanta för bedömningen av de planer för återhämtning och resiliens som ändrats i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) 2021/241.
- (9) De landsspecifika rekommendationerna för 2025 omfattar de viktigaste ekonomisk-politiska utmaningarna som inte i tillräcklig utsträckning hanteras genom åtgärder i återhämtnings- och resiliensplanerna, med beaktande av de relevanta utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna för 2019–2024.
- (10) Den 4 juni 2025 offentliggjorde kommissionen 2025 års landsrapport för Finland. Rapporten innehöll en bedömning av Finlands framsteg med de relevanta landsspecifika rekommendationerna och en utvärdering av Finlands genomförande av planen för återhämtning och resiliens. På grundval av denna analys identifierades i landsrapporten de mest akuta utmaningar som Finland står inför. I landsrapporten bedömdes också Finlands framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnåendet av unionens överordnade mål för 2030 om sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom och social utestängning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

Bedömning av den årliga lägesrapporten

- (11) Den 21 januari 2025 rekommenderade rådet följande maximala ökningstakter för nettoutgifter för Finland: 1,6 % 2025, 1,9 % 2026, 2,6 % 2027 och 2,6 % 2028, vilket motsvarar de maximala kumulativa ökningstakter som med år 2023 som utgångspunkt beräknas till 5,3 % 2025, 7,4 % 2026, 10,1 % 2027 och 13,0 % 2028. Den 30 april 2025 lämnade Finland in sin årliga lägesrapport⁹ om efterlevnaden av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter, genomförandet av de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden och genomförandet av reformer och investeringar som hanterar de största utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna inom den europeiska planeringsterminen. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Finlands halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts för att uppfylla planen för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241.
- (12) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har rekommenderat en samordnad aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul i syfte att stödja EU:s insatser för att uppnå en snabb och betydande ökning av försvarsutgifterna, och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025. På Finlands begäran den 30 april 2025 antog rådet den [datum; EUT: inför den 8 juli 2025], på rekommendation av kommissionen, en rekommendation som gör det möjligt för Finland att avvika från och överskrida de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter¹⁰.

⁹ De årliga lägesrapporterna för 2025 finns på följande webbplats: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sv.

¹⁰ Rådets rekommendation om tillåtelse för Finland att avvika från de maximala ökningstakter för nettoutgifterna som rådet fastställt i enlighet med förordning (EU) 2024/1263 (aktivering av den nationella undantagsklausulen), EUT [EUT: inför i denna fotnot referensnummer för och datum för antagande av rådets rekommendation i dokument ST 10469/25].

- (13) På grundval av uppgifter som validerats av Eurostat¹¹ ökade Finlands offentliga underskott från 3,0 % av BNP 2023 till 4,4 % 2024, medan den offentliga skulden steg från 77,5 % av BNP i slutet av 2023 till 82,1 % i slutet av 2024. Enligt kommissionens beräkningar motsvarar denna utveckling en nettoutgiftsökning på 3,1 % 2024. I den årliga lägesrapporten uppskattar Finland nettoutgiftsökningen 2024 till 3,2 %. Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen¹², som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, expansiv med 0,6 % av BNP under 2024. Den 4 juni 2025 antog kommissionen en rapport i enlighet med artikel 126.3 i EUF-fördraget¹³. I rapporten bedömdes Finlands budgetläge utifrån det faktum att dess offentliga underskott 2024 översteg referensvärdet på 3 % av BNP. I rapporten drogs slutsatsen att kommissionen, mot bakgrund av denna bedömning och efter att ha beaktat ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande enligt artikel 126.4 i EUF-fördraget, inte i detta läge avser att i juni föreslå att ett förfarande vid alltför stora underskott inleds för Finland.
- (14) Enligt den årliga lägesrapporten förutses det i det makroekonomiska scenario som ligger till grund för Finlands budgetprognoser att BNP i fasta priser ökar med 1,3 % 2025, medan HIKP-inflationen beräknas uppgå till 1,9 % 2025. Enligt kommissionens vårprognos 2025 beräknas BNP i fasta priser öka med 1,0 % 2025 och 1,3 % 2026, och HIKP-inflationen ligga på 1,7 % 2025 och 1,5 % 2026.

¹¹ Eurostats euroindikatorer, 22.4.2025.

¹² Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Den syftar till att bedöma den ekonomiska impulsen från finanspolitiken, både den som finansieras nationellt och den som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

¹³ Rapport från kommissionen utarbetad i enlighet med artikel 126.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, 4.6.2025 (COM(2025) 615 final).

- (15) Enligt den årliga lägesrapporten förväntas det offentliga underskottet minska till 3,8 % av BNP 2025 medan den offentliga skulden i förhållande till BNP beräknas öka till 85,3 % i slutet av 2025. Denna utveckling motsvarar en nettoutgiftsökning på 1,6 % 2025. I kommissionens vårprognos 2025 förutses ett offentligt underskott på 3,7 % av BNP 2025. Det minskade underskottet 2025 återspeglar främst förbättrade ekonomiska förhållanden och resultaten av de konsolideringsåtgärder som regeringen genomförde 2023 och 2024. Enligt kommissionens beräkningar motsvarar denna utveckling en nettoutgiftsökning på 1,3 % 2025. Enligt kommissionens beräkningar förväntas den finanspolitiska inriktningen, som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, bli kontraktiv med 0,6 % av BNP 2025. Den offentliga skulden i förhållande till BNP förväntas öka till 85,6 % i slutet av 2025.
- (16) Offentliga utgifter som uppgår till 0,2 % av BNP förväntas finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens under 2025, jämfört med 0,1 % av BNP 2024, enligt kommissionens vårprognos 2025. Utgifter som finansieras genom icke återbetalningspliktigt stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens möjliggör kvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan att ha någon direkt inverkan på Finlands saldo i de offentliga finanserna och skuldsättning.

- (17) De offentliga försvarsutgifterna i Finland uppgick till 1,2 % av BNP 2021, 1,2 % av BNP 2022 och 1,4 % av BNP 2023¹⁴. Enligt kommissionens vårprognos 2025 kommer försvarsutgifterna att uppgå till 1,5 % av BNP 2024 och 2,1 % av BNP 2025. Detta motsvarar en ökning med 0,9 procentenheter av BNP jämfört med 2021. Finland uppskattar försvarsutgifterna till 1,6 % av BNP 2024 och till 2,1 % 2025. Medan den nationella undantagsklausulen är aktiverad (2025–2028) kan Finland göra omprioriteringar i de offentliga utgifterna eller öka de offentliga inkomsterna så att varaktigt högre försvarsutgifter inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt.
- (18) Enligt kommissionens vårprognos 2025 kommer Finlands nettoutgifter att öka med 1,3 % 2025 och kumulativt med 4,4 % 2024 och 2025. På grundval av kommissionens vårprognos 2025 beräknas Finlands nettoutgiftsökning för 2025 ligga under den rekommenderade maximala ökningstakten, både årligen och vid en samlad bedömning av 2024 och 2025.
- (19) Den årliga lägesrapporten innehåller inga budgetprognoser för tiden efter 2025. Baserat på de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2025 ett offentligt underskott på 3,4 % av BNP 2026. Minskningen av underskottet 2026 återspeglas främst i ökade intäkter tack vare en starkare ekonomisk tillväxt (som dock delvis förväntas motverkas av planerade skattesänkningar) och sjunkande primära utgifter. Denna utveckling motsvarar en nettoutgiftsökning på 1,5 % 2026. Enligt kommissionens beräkningar förväntas den finanspolitiska inriktningen, som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, vara kontraktiv med 0,5 % av BNP 2026. Enligt kommissionens prognoser förväntas den offentliga skulden i förhållande till BNP öka till 87,5 % i slutet av 2026.

¹⁴ Eurostat, ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog). På grund av metodologiska skillnader mellan Cofog- och Nato-definitionerna kan de utgifter som baseras på Cofog-definitionen skilja sig från de utgifter som baseras på Nato-definitionen.

- (20) I rekommendationen om godkännande av Finlands medelfristiga plan anges de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden samt en tidsplan för deras genomförande. Dessa omfattar befintliga och skärpta åtgärder från planen för återhämtning och resiliens, såsom införandet av den nordiska modellen för arbetsförmedlingar, investeringar i energiinfrastruktur, och införande av digital innovation inom social- och hälsovården samt ytterligare reformer och investeringar, såsom reformen för införande av en allmän social trygghetsförmån och reformen av det sociala biståndet, med koppling till den gröna omställningen, innovation, arbetsmarknad samt social- och hälsovård. Med beaktande av den information som Finland lämnat i sin årliga lägesrapport anser kommissionen att alla de reformer och investeringar som ligger till grund för en förlängning har genomförts inom tidsfristen den 30 april 2025.

Viktiga politiska utmaningar

- (21) Finland har kontinuerligt registrerat offentliga underskott under det senaste årtiondet och landets offentliga skuld i procent av BNP har ökat. Under 2023 och 2024 antog regeringen ett konsolideringspaket värt 9 miljarder euro (cirka 3 % av BNP) för att styra de offentliga finanserna i en hållbar riktning. Delvis på grund av ogynnsamma makroekonomiska förhållanden uppgick dock det offentliga underskottet 2024 till 4,4 % av BNP, en ökning från 3,0 % 2023, medan den offentliga skulden uppgick till 82 %, en ökning från 77,5 % 2023. Det kan därför behövas ytterligare åtgärder för att effektivisera de offentliga utgifterna och därigenom återfå finanspolitiskt utrymme. Detta är särskilt viktigt för att ge tillräckligt med utrymme åt nödvändiga offentliga investeringar och tillgodose behoven i ett åldrande samhälle utan att försvaga de offentliga finanserna. Regeringen genomförde den senaste omfattande utgiftsöversynen 2023 och har inlett årliga utgiftsöversyner för att stödja budgetprocessen. Finland har ett omfattande men komplext socialt trygghetssystem med vissa bidragsfällor för arbete, vilket belastar de offentliga finanserna. Systemet håller på att reformeras i och med flera förändringar som gjorts sedan 2023, och två betydande paket ska läggas fram för Finlands riksdag 2025. Förändringarna i det sociala biståndet kommer att stärka bidragstagarnas skyldigheter och biståndets funktion som en sista utväg. Det första steget mot en allmän social trygghetsförmån förenklar minimiinkomstskyddet genom att befintliga arbetslöshetsförmåner kombineras i en enda ansökningsram. Att effektivisera systemet för sociala förmåner och förstärka incitamenten till arbete skulle öka den finanspolitiska hållbarheten i det sociala trygghetssystemet. Dessutom förväntas reformerna tillgodose behoven hos utsatta grupper, däribland sådana som har begränsat tillträde till arbetsmarknaden.

- (22) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen omfattar planen för återhämtning och resiliens ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Dessa förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att på ett effektivt sätt slutföra genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Finlands konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. I kommissionens meddelande *NextGenerationEU – Vägen fram till 2026*, som antogs den 4 juni 2025, klargör man den tillämpliga tidsplanen för facilitetens slut och ger vägledning till medlemsstaterna för att maximera genomförandet senast den 31 augusti 2026, bland annat om hur de ytterligare kan effektivisera sina planer för återhämtning och resiliens, fastställer vilka viktiga alternativ som bör övervägas när planerna ses över och betonar vikten av noggrann gemensam planering inför inlämningen av de sista betalningsansökningarna 2026. Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt sätt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett ägarskap för ett framgångsrikt genomförande av planen för återhämtning och resiliens.

- (23) Genomförandet av sammanhållningspolitiska program, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO) och Europeiska socialfonden+ (ESF+) har påskyndats i Finland. Det är viktigt att fortsätta ansträngningarna för att säkerställa ett snabbt genomförande av dessa program, samtidigt som de konkreta resultaten maximeras. Finland vidtar redan åtgärder inom ramen för sina sammanhållningspolitiska program för att stärka konkurrenskraften och tillväxten och samtidigt öka den sociala sammanhållningen. Samtidigt står Finland fortfarande inför utmaningar, bland annat behovet av att främja konkurrenskraft och ekonomisk och social resiliens när det gäller frågor som kompetensglapp, strukturell arbetslöshet och tillhandahållande av social- och hälsovårdstjänster, med särskilt fokus på landets östra gränsregioner. I enlighet med artikel 18 i förordning (EU) 2021/1060 ska Finland – som en del av halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska fonderna – se över varje program med beaktande av bland annat de utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna för 2024. Genom kommissionens förslag som antogs den 1 april 2025¹⁵ förlängs tidsfristen för att lämna in en bedömning per program av resultatet av halvtidsöversynen för tiden efter den 31 mars 2025. Förslagen ger också flexibilitet för att bidra till att påskynda genomförandet av programmen och incitament för medlemsstaterna att anslå sammanhållningspolitiska resurser till fem strategiska prioriterade områden i unionen, nämligen konkurrenskraft inom strategisk teknik, försvar, bostäder, vattenresiliens och energiomställning, och till investeringar i kompetens inom prioriterade sektorer, samtidigt som fokus på personer i de mest utsatta situationerna bibehålls i ESF+-programmen.

¹⁵ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen (COM(2025) 123 final).

- (24) Den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP) ger möjlighet att investera i en viktig strategisk prioritering på EU-nivå genom att stärka EU:s konkurrenskraft. STEP kanaliseras genom elva befintliga EU-fonder. Medlemsstaterna kan också bidra till InvestEU-programmet för att stödja investeringar i prioriterade områden. Finland kan använda dessa initiativ på ett optimalt sätt för att stödja utvecklingen eller tillverkningen av kritisk teknik, inbegripet ren och resurseffektiv teknik.
- (25) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som åtgärdas genom planen för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder bör Finland på ett ändamålsenligt sätt åtgärda kvarstående utmaningar när det gäller kommersialiseringen av innovation, utfasning av fossila bränslen, sysselsättning och kompetens samt genomförandet av social- och hälsovårdsreformen.
- (26) Finland är en av EU:s ledande aktörer inom innovation, med en stor andel företag som utvecklar och marknadsför nya produkter och en utbredd användning i befolkningen av digitala verktyg. Ökade utgifter för forskning och utveckling (FoU), med regeringens mål på 4 % av BNP senast 2030, och ett gynnsamt företagsklimat uppmuntrar dessutom till innovation. Trots de starka innovationsresultaten har produktiviteten stagnerat under det senaste årtiondet, delvis på grund av eftersläpande effekter såsom elektroniksektorns nedgång i början av 2010-talet. Dessutom är de mest produktiva företagen inte tillräckligt stora för att öka den samlade produktiviteten. Under de senaste åren har antalet företag som samarbetar med högre utbildningsanstalter eller forskningsinstitut minskat, vilket sannolikt hämmar kommersialiseringen av innovation. Dessutom når universiteten sällan ut med forskningsresultat eftersom forskare saknar entreprenörsfärdigheter och vägledning för att omvandla sina resultat till kommersiella produkter. Samtidigt som man närmar sig FoU-målet för 2030 behövs ökade ansträngningar för att skapa ytterligare incitament till samarbete mellan den akademiska världen och näringsliv och stödja forskare när det gäller att förvärva entreprenörsfärdigheter och på så sätt förbättra kommersialiseringen av innovation.

- (27) Finland har god tillgång på ren och billig energi. Detta kan visa sig vara en betydande konkurrensfördel för industrin, som stod för 44 % av Finlands totala slutliga energiförbrukning 2023. Man bör dra full nytta av denna fördel genom att ytterligare öka takten för elektrifieringen och utfasningen av fossila bränslen i industrin och därmed påskynda minskningen av dess växthusgasutsläpp. Den pågående reformen av miljötillståndsförfarandena förväntas bidra till att påskynda stora investeringar i förnybar energi och i utfasningen av fossila bränslen.
- (28) Transportsektorn är fortfarande viktig för Finland när det gäller att uppnå de nationella klimatmålen, och det finns stor potential för ytterligare utsläppsminskningar. Finland har i sin nationella färdplan för fossilfria transporter lagt fram lagändringar, incitamentssystem och investeringar. Genomförandet av de planerade åtgärderna är avgörande för att uppnå landets ambitiösa mål. Snabbare investeringar på områden som elektrifiering av privata fordon, kollektivtrafikförbindelser som minskar bilberoendet samt långdistanstransporter kan ge Finland en konkurrensfördel och samtidigt främja sektorns utfasning av fossila bränslen på ett jämlikt och inkluderande sätt.
- (29) Ökade investeringar i grön teknik, inklusive landbaserad och havsbaserad vindkraft och grön FoU skulle stärka Finlands konkurrenskraft. Antagandet av en ambitiös lag om den cirkulära ekonomin skulle kunna bidra till att effektivisera industrin genom att minska industriavfallet och öka återanvändningen och materialåtervinningen i industriella processer. Detta skulle också bidra till att minska Finlands beroende av importerade råvaror och insatsvaror.

- (30) Arbetslösheten i Finland ökade kraftigt från 7,2 % 2023 till 8,4 % 2024, efter två på varandra följande år av minskad BNP (-1 % 2023 och -0,1 % 2024). Sysselsättningsgraden sjönk från 78,2 % 2023 till 77,0 % 2024, vilket gör det svårare för Finland att nå sitt nationella mål på 80 % senast 2030. Den 1 januari 2025 tog kommuner och kommunala sysselsättningsområden över ansvaret för att organisera offentliga arbetsförmedlingar, inklusive den nordiska modellen för arbetsförmedlingar, som syftar till att stödja arbetssökande genom aktiva arbetsmarknadsåtgärder. Kompetensglapp, dvs. svårigheten att rekrytera arbetstagare med de färdigheter som arbetsgivarna eftersöker, är ett problem inom framför allt inom social- och hälsovårdstjänsterna, där efterfrågan på arbetstagare förväntas öka i takt med att befolkningen åldras. Dessutom riskerar bristen på särskild kompetens på områden som är relevanta för den gröna omställningen att begränsa Finlands framsteg mot att uppnå landets klimatmål om koldioxidneutralitet senast 2035. Kompetensbristen hotar också Finlands konkurrenskraft och långsiktiga tillväxt. 2024 låg andelen högskoleutbildade personer i Finland på 39,1 %, vilket är lägre än EU-genomsnittet på 44,2 %, EU:s mål på 45 % och långt under Finlands ambition att nå 50 % senast 2030. Att öka antalet högskoleutbildade och utöka utbudet på högre utbildning som är nära anpassad till efterfrågan på arbetsmarknaden är avgörande för att komma till rätta med kompetensbristen på lång sikt.

- (31) I Finland ökade andelen personer som rapporterade icke tillgodosedda vårdbehov från 7,9 % 2023 till 8,5 % 2024, vilket låg långt över EU-genomsnittet på 2,5 %. Det finska social- och hälsovårdssystemet omstrukturerades i grunden 2023 genom inrättandet av ”välfärdsområden”, som ansvarar för att organisera social- och hälsovården och räddningstjänsten på regional nivå. Två år efter att välfärdsområdena inrättades har de nått olika genomförandestadier, vilket återspeglas i regionala skillnader i tillgången till sociala tjänster, hälsovård och långvarig vård. Under 2023 och 2024 förekom kraftiga budgetöverskridanden i välfärdsområdena på grund av inflation, kvarstående ineffektivitet, ökande efterfrågan hos en åldrande befolkning och brist på arbetskraft som kräver hjälp från privata leverantörer. Stramare ekonomisk styrning, ökad användning av digitala tjänster och bättre beslutsunderlag förväntas öka produktiviteten och effektiviteten. Om social- och hälsovårdstjänsterna ska vara hållbara på lång sikt krävs reformer som förbättrar kostnadseffektiviteten, samtidigt som tillgång och kvalitet garanteras.
- (32) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras gemensamma bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2025 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina planer för återhämtning och resiliens, för att genomföra 2025 års rekommendation om euroområdets ekonomiska politik. För Finland bidrar rekommendationerna 2, 3, 4 och 5 till genomförandet av den första rekommendationen för euroområdet om konkurrenskraft, medan rekommendationerna 1, 4 och 5 bidrar till genomförandet av den andra rekommendationen för euroområdet om resiliens, och rekommendation 1 bidrar till genomförandet av den tredje rekommendationen för euroområdet om makroekonomisk och finansiell stabilitet i 2025 års rekommendation.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Finland att 2025 och 2026 vidta följande åtgärder:

1. Stärka de samlade utgifterna och beredskapen på försvars- och säkerhetsområdet samtidigt som skuldållbarheten säkerställs i linje med Europeiska rådets slutsatser av den 6 mars 2025. Hålla fast vid de maximala ökningstakterna för nettoutgifter enligt rådets rekommendation av den 21 januari 2025, samtidigt som man utnyttjar ersättningen enligt den nationella undantagsklausulen för högre försvarsutgifter. Genomföra de reformer och investeringar som ligger till grund för den förlängda anpassningsperioden i enlighet med rådets rekommendation av den 21 januari 2025. Effektivisera de offentliga utgifterna genom att beakta resultaten av utgiftsöversynerna. Fortsätta med reformen av det sociala trygghetssystemet i syfte att effektivisera det sociala förmånssystemet, öka incitamenten till arbete och stödja den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna, samtidigt som behoven hos utsatta grupper tillgodoses.
2. Säkerställa ett effektivt genomförande av planen för återhämtning och resiliens, inbegripet REPowerEU-kapitlet, mot bakgrund av de tillämpliga tidsfristerna för ett effektivt slutförande av reformer och investeringar enligt förordning (EU) 2021/241. Påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen (Eruf, FRO, ESF+) och, när så är lämpligt, bygga vidare på de möjligheter som halvtidsöversynen ger. Optimera användningen av EU-instrument, däribland möjligheter inom InvestEU-programmet och den europeiska plattformen för strategisk teknik, för att förbättra konkurrenskraften.
3. Uppnå FoU-målet på 4 % senast 2030 och förbättra kommersialiseringen av innovation genom att i) stärka samarbetet mellan företag och den akademiska världen med hjälp av gemensamma projekt och ii) förbättra entreprenörsfärdigheterna och stödet till forskare.
4. Minska beroendet av fossila bränslen genom att stärka offentliga och privata investeringar i utfasningen av fossila bränslen inom industri och transport, t.ex. genom elektrifiering, och i utvecklingen av grön teknik, inbegripet lösningar för en cirkulär ekonomi.

5. Stärka de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna för alla och åtgärda kompetensbristen genom omskolning och kompetensutveckling av arbetstagarna och en breddning av den högre utbildningen, särskilt när det gäller den mest eftersökta kompetensen på arbetsmarknaden. Se till att reformen av social- och hälsovårdstjänster i) förbättrar tillhandahållandet, kostnadseffektiviteten och tillgången när det gäller social- och hälsovårdstjänster, inklusive långvarig vård, och ii) råder bot på ineffektivitet.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande
